



Jedrce

Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije

Januar, februar 2007

Leto 2006, pestro in polno dogodkov, je za nami. Prav je, da najprej kritično pregledamo opravljeno delo.

Z novimi cilji in ambicijami smo že vstopili v leto 2007. Tudi to leto smo zastavili ambiciozno, posebno zato, ker letos mineva 50 let od podpisa Pogodbe Euratom.



Društvo jedrskih strokovnjakov Slovenije
Nuclear Society of Slovenia

Poročilo o delu Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije za leto 2006 in 1. seje UO DJS v letu 2007

30. januarja 2007 je bila v prostorih Reaktorskega centra na Brinju 1. seja Upravnega odbora DJS. Opravljen je bil temeljit pregled dela in finančnih poročil za leto 2006, sprejeti trije novi člani in podane smernice za delo v letu 2007.

Najpomembnejši dogodek v letu 2006 je bila mednarodna konferenca DJS »Nuclear Energy for New Europe 2006«. Ta je bila tokrat jubilejna, že petnajsta po vrsti. V Portorožu se je septembra zbralo 135 udeležencev iz 21 držav. Letošnjo konferenco je lepo dopolnila zaključna razprava na temo trajnostnih energetskih virov v Sloveniji, ki so se je udeležili poslanci evropskega parlamenta in vodilni predstavniki slovenske energetske politike.

V preteklem letu so bila v okviru DJS organizirana številna zanimiva in aktualna strokovna predavanja. Spoznali smo, kako pomembna je lahko jedrska tehnologija v vesoljskih plovilih, ozrli smo se 20 let nazaj k posledicam in naukom jedrske nesreče v Černobilu. Posvetili smo se tudi zelo aktualni problematiki iskanja trajne lokacije NSRAO v Sloveniji in iz prve roke izvedeli, kako se ravna z radioaktivnimi odpadki v NE Krško. Družabni dogodek leta je bil ples DJS v restavraciji Mpatatuki v Grosupljem, ki se ga je udeležilo veliko članov DJS in visokih gostov. V maju 2006 smo se člani DJS pridružili kolesarski akciji »Slovenija znižuje CO₂« in s potiskanimi majicami tudi opozorili, da je jedrska energija čist vir energije brez izpustov CO₂. V oktobru so MMG-jevci organizirali zelo dobro obiskano strokovno ekskurzijo v Belgijo. 32 članov in simpatizerjev DJS si je v 3 dneh ogledalo jedrsko elektrarno Tihange, raziskovalni jedrski inštitut SKC•CEN v mestu Mol in obiskalo Evropski parlament.

V začetku lanskega leta je bila dokončana in v predvidenem obsegu prodana tudi mrežna verzija Pojmovnika jedrske tehnike in varstva pred sevanji. Pod vodstvom glavnega urednika prof. dr. Leona Cizlja se je nadaljevalo uredniško delo, ki je bilo usmerjeno v dopolnjevanje in poenotenje besedišča. Pojmovnik sedaj vsebuje že preko 3000 gesel.

Konec lanskega leta je društvo prenovilo svojo podobo in privzelo nov logotip. Verjamem, da nov znak dobro ponazarja dejavnosti DJS ter cilje za katere se društvo zavzema. Članice in člani DJS so bili o novostih in aktivnostih DJS obveščeni preko elektronske pošte, objav na društveni spletni strani in preko glasila »Jedrce«. V letu 2006 je izšlo osem števil. Urejanje spletne strani DJS, ki jo redno dopolnjujemo s svežimi informacijami, je prevzel mag. Marjan Tkavc. V letošnjem letu načrtujemo posodobitev spletne strani in glasila »Jedrce«.

Na letni skupščini DJS v mesecu maju smo izbrali novega predsednika ter polovico novih članov upravnega in nadzornega odbora DJS. Aktivno smo delovali tudi pri različnih aktivnostih v različnih odborih ENS. Tudi v lanskem letu sta bili zelo dejavni obe sekciji društva, Mreža Mlade Generacije in sekcija Alfa. MMG-jevci, ki so v leto 2006 vstopili z novim predsednikom dr. Robertom Bergantom, so izpeljali številne odmevne aktivnosti. Vseh niti ne bom našteval, bi pa omenil dve pomembnejši in v lanskem letu tudi novi: izdelava angleške predstavitvene zgibanke DJS in projekt »Jedrska energija –priložnost mladih«, ki je dobil podporo tudi s strani ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Sekcija Alfa je nadaljevala s predavanji za širšo javnost. Članice Alfa so aktivno delovale tudi na drugih področjih, predvsem sta tu pomembni sodelovanje z zvezo slovenskih fizičark in z mednarodno organizacijo WIN Global. Poročili o delu obeh sekcij boste lahko prebrali v prihodnji številki Jedrca. Verjetno sem kakšen dogodek ali aktivnost tudi pozabil omeniti, vendar to samo dokazuje, da lahko preteklo leto ocenimo kot zelo uspešno. V leto 2007 smo vstopili z novo sekretarko društva Mileno Černilogar Radež, ki je bila pripravljena poleg urednikovanja »Jedrca« prevzeti tudi to zahtevno mesto, za kar sem ji zelo hvaležen. Dosedanjemu sekretarju društva dr. Igorju Lengarju se zahvaljujem za odlično sodelovanje in mu želim veliko uspeha in raziskovalnih izzivov na izpopolnjevanju v tujini.

Program dela za letošnje leto bo predstavljen v naslednjem Jedrcu. Želim si tudi vaših idej in predlogov zato vas vabim, da svoje predloge za delo društva v letu 2007 naslovite bodisi na moj elektronski naslov (bostjan.koncar@ijs.si) ali na naslov nove sekretarke društva (milena.cernilogar-radez@gov.si).

Dr. Boštjan Končar, predsednik DJS



Evropski parlament ob 50. obletnici Pogodbe Euratom

Ob približevanju petdesete obletnice podpisa Rimske pogodbe, kamor poleg pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti (EGS) štejemo tudi pogodbo Evropske skupnosti za jedrsko energijo (Euratom), je v Evropskem parlamentu v četrtek, 1. februarja, potekala javna razprava:

Ocena Euratoma – 50 let evropske jedrske politike.

Pogodba je nastala z namenom poglobljanja evropske integracije, njen glavni cilj pa je bil promocija jedrske energije za miroljubno uporabo. Posebej pomemben za EU je njen prispevek k spodbujanju raziskav in investicij, varnemu delovanju jedrskih objektov, širjenju znanja in informacij o jedrski energiji, zagotavljanju ustrezne zaščite delavcev pred sevanjem in preprečevanju zlorabe jedrskega materiala. Poleg tega pogodba omogoča podpis mednarodnih sporazumov o sodelovanju na področju jedrske energije, prispeva k diverzifikaciji energetskih virov v EU ter krepí varnost oskrbe z energijo.

Z razpravo o Pogodbi Euratom smo poslanci preučili ustreznost Pogodbe v spremenjenih okoliščinah po preteku pol stoletja. Želja po vzpostavitvi skupne energetske politike, dvigu konkurenčnosti EU, klimatskih spremembah in varnosti oskrbe, so le nekateri izmed izzivov, s katerimi se bo pogodba Euratom morala spopasti v prihodnosti. Poleg zastarelosti pogodbe smo kot eno glavnih pomanjkljivosti izpostavili t.i. demokratični deficit, ki izhaja iz zelo omejenih pristojnosti Evropskega parlamenta v postopku odločanja o miroljubni uporabi jedrske energije. Menim, da so rezultati Pogodbe dokaz, da je možno s tesnim in transparentnim sodelovanjem na evropski ravni doseči veliko. Primer tega je fuzijski reaktor ITER, trenutno največji znanstveno-raziskovalni projekt na svetu, kjer je Evropa vodilna sila. Kljub temu bo Pogodbo Euratom treba nadgraditi in prilagoditi sodobnim političnim in gospodarskim okoliščinam.

V razpravi je kot vabljeni gost sodeloval tudi predstavnik iz Slovenije, predsednik Sveta guvernerjev Mednarodne agencije za atomsko energijo (IAEA) in ambasador Slovenije pri OZN na Dunaju, dr. Ernest Petrič.

Dejavnosti Odbora za industrijo, raziskave in energijo (ITRE) najdete na spletni strani:

http://www.europarl.europa.eu/committees/itre_home_en.html.

Pregled aktivnosti dr. Romane Jordan Cizelj so zbrane na spletnih straneh:

www.rjordancizelj.si.

Dr. Romana Jordan Cizelj

Zlata plaketa Univerze v Ljubljani prof. dr. Borutu Mavku

Na slavnostni seji Senata Univerze v Ljubljani so bila 5. decembra podeljena priznanja univerze za leto 2006. Zlato plaketo Univerze v Ljubljani za leto 2006 je za izjemne zasluge pri razvoju podiplomskega študija Jedrske tehnike na Fakulteti za matematiko in fiziko prejel prof. dr. Borut Mavko, vodja tega študija in vodja Odseka za reaktorsko tehniko na Institutu Jožef Stefan. Zlato plaketo univerza namenja posameznikom za izjemne zasluge pri razvijanju znanstvenega, pedagoškega ali umetniškega ustvarjanja Univerze v Ljubljani in za krepitev njenega ugleda.

Prof. dr. Borut Mavko je ustanovitelj in vseskozi gonilna sila podiplomskega študija Jedrske tehnike, ki je lani obeležil svojo 20. obletnico delovanja. Vedno je znal motivirati sodelavce in učitelje k doseganju skupnih ciljev. Tako je študij iz svojih skromnih začetkov prerasel v vrhunsko mednarodno podiplomsko šolo. Prof. Mavko je bil mentor 6 doktorantom in 12 magistrantom, ob dveh somentorstvih. S svojo energijo in ugledom v svetu je poskrbel za mednarodno vpetost študija. Redni obiski in predavanja eminentnih profesorjev in znanstvenikov so tako postali pomemben del podiplomskega izobraževanja. Študij Jedrske tehnike je popeljal v združenje ENEN - European Nuclear Engineering Education Network, ki so ga leta 2003 ustanovile najuglednejše evropske univerze in raziskovalni inštituti za skupno izvajanje univerzitetnega izobraževanja na področju jedrske tehnike. Ta nagrada pomeni tudi veliko priznanje in potrditev kakovosti podiplomskega študija jedrske tehnike na Univerzi v Ljubljani, na katerem se je v teh letih na podiplomski stopnji izobraževalo preko 70 študentov, do sedaj jih je 25 doktoriralo in 37 magistriralo.



Prof. dr. Mavko prejema Zlato plaketo.

Čestitamo!

Dr. Boštjan Končar

»Društvo jedrskih strokovnjakov« in združenje »Slovenski jedrski forum« vabita na predavanje z naslovom: »Napredne jedrske elektrarne«, ki bo 7. marca, 2007 ob 16. uri v predavalnici ICJT

Proizvodnja električne energije v Sloveniji že kar nekaj let daleč zaostaja za rastjo domače porabe. Ker so naše ostale naravne energetske danosti omejene, in ker v Sloveniji že varno obratujemo s sodobno jedrsko elektrarno, je ideja o novi jedrski elektrarni povsem na mestu. Ta bi iz ekološkega in ekonomskega vidika pokrila primanjkljaj električne energije v Sloveniji. V predavanju bodo predstavljene sodobne, tehnološko razvite, napredne jedrske elektrarne, ki so že danes na voljo na svetovnem trgu. Predstavljeni bodo tudi razlogi, ki ženejo razvoj jedrskih elektrarn. To so doseganje večje ekonomičnosti, večanje izkoristka, zmanjšanje vpliva na okolje in doseganje trajnostnega razvoja. Pri tem se nivo jedrske varnosti ne zmanjšuje, temveč se izboljšuje.

JEDRCE so novice Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije, namenjene predvsem medsebojnemu obveščanju njegovih članov.
Uredila Milena Černilogar Radež, URSJV, e-mail: nss@ijs.si.